

**Česká školní inspekce
Olomoucký inspektorát
Wellnerova 25, 779 00 Olomouc**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIM-696/25-M
Sp. zn. ČŠIM-S-167/25-M

Název	Výchovný ústav a střední škola, Dřevohostice, Novosady 248
Sídlo	Novosady 248, 751 14 Dřevohostice
E-mail	zajicpet@seznam.cz
IČO	70 259 917
Identifikátor	600 031 829
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Petr Zajíc
Zřizovatel	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Místo inspekční činnosti	Dolní 107, 751 14 Dřevohostice Kostelní 234, 751 14 Dřevohostice Novosady 248, 751 14 Dřevohostice
Inspekční činnost na místě	22. – 24. 4. 2025

Inspekční činnost byla zahájena doručením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, a to podle příslušných školních vzdělávacích programů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Výchovný ústav a střední škola, Dřevohostice, Novosady 248 (dále „školské zařízení“ nebo „zařízení“) vykonává činnost výchovného ústavu, střední školy a školní jídelny.

Místem poskytovaného vzdělávání a školských služeb jsou tři objekty v obci Dřevohostice. Výchovný ústav je zřízen pro chlapce se závažnými poruchami chování, kterým byla nařízena ústavní výchova. Zařízení s nejvyšším povoleným počtem 28 lůžek eviduje k termínu inspekční činnosti 24 dětí ve čtyřech výchovných skupinách (z toho pět chlapců bylo na útěku a pět na dlouhodobé dovolence). Z celkového počtu bylo evidováno jedno dítě se speciálními vzdělávacími potřebami.

Střední škola poskytuje vzdělávání v oborech vzdělání 23-51-E/01 Strojírenské práce a 36-67-E/02 Stavební práce. K termínu inspekční činnosti bylo ve čtyřech třídách vzděláváno 14 žáků, z nichž všichni byli evidováni i v zařízení. Stravování dětí je zajištěno školní jídelnou umístěnou v jedné z budov školského zařízení.

Informace o zařízení jsou publikovány prostřednictvím výročních zpráv a na webových stránkách školského zařízení.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školského zařízení efektivně realizuje cíle vytyčené v koncepci rozvoje organizace (například dílčí zlepšení materiálního zázemí). Jeho vize je jasně a konkrétně definována a zaměřena především na výchovu a vzdělávání dětí a žáků s důrazem na jejich připravenost pro samostatný život v budoucnosti. Vedení zařízení přijalo účinná opatření pouze k části nedostatků zjištěných při předchozí inspekční činnosti. Řídící, kontrolní a evaluační mechanismy stále vykazují nižší účinnost, což se negativně projevuje zejména v oblasti vzdělávání (na úseku školy). Metodické vedení pedagogických pracovníků není dostatečně systematické a chybí zpětná vazba, která by vedla ke zvyšování kvality vzdělávací práce. Vedení školy dostatečně nevyhodnocuje účelnost užitých metod a organizačních forem práce ve výuce.

Pedagogický sbor je v současné době stabilizovaný a jeho složení umožňuje plnit záměry a cíle realizovaných školních vzdělávacích programů. Další vzdělávání pedagogických pracovníků pouze v malé míře vychází ze zjištění z hospitační činnosti, a nenaplňuje tak svoji funkci opatření ke zlepšování kvality pedagogické práce. Nastavený přístup se odráží ve výběru vzdělávacích aktivit bez dostatečně komplexní provázanosti s potřebami školy. Od poslední inspekční činnosti však došlo k velké obměně na různých pozicích v zařízení. Ředitel školského zařízení při řízení školy efektivně a příkladně využívá různé evaluační nástroje k zjišťování klimatu a kvality poskytovaného vzdělávání mezi žáky, zákonnými zástupci a pedagogy. Informační tok v zařízení je dostatečně zajištěn elektronicky i osobním kontaktem pracovníků. Každodenní pracovní setkání napomáhají kontinuitě výchovného působení.

Na pravidelně konaných komunitách se i za přítomnosti ředitele školského zařízení vyjadřují chlapci k aktuálním plánům, opatřením ve výchově či k celkovému dění ve školském zařízení. Spolupráce s místně příslušným diagnostickým ústavem je systematická a probíhá formou konzultací a předávání relevantních informací. Pravidelná setkávání odborných pracovníků přispívají k individuálnímu přístupu a efektivnímu vedení dětí. Kromě intervizních setkávání, které v rámci jednotlivých pracovišť přispívají ke zkvalitnění poskytované péče, mají přidanou hodnotu v péči o děti a odbornému růstu zaměstnanců

i pravidelně konané supervize. Prostřednictvím nezávislého odborníka jsou pedagogickým pracovníkům poskytovány nové úhly pohledu a cenná zpětná vazba ke kvalitě poskytované péče.

Materiální podmínky zařízení odpovídají charakteru poskytované péče. Vnitřní prostory zařízení jsou funkčně vybaveny a většinou byly i s ohledem na charakter umístěných dětí esteticky upraveny. Venkovní prostory jednotlivých pracovišť zařízení jsou upravené a udržované. Škola má dostatečné prostorové i materiální podmínky pro zajištění vzdělávání. Jednotlivé učebny pro teoretickou výuku jsou vybaveny učebními pomůckami a projekční technikou. Materiální zázemí pro praktické vyučování odpovídá potřebám výuky, prostory jsou dostatečné a vhodně uspořádané. Technická zařízení pro odborný výcvik realizovaný v prostorách školy jsou na dobré úrovni, je patrná progresse v modernizaci strojového a materiálního vybavení i ve vybavení pracovními pomůckami. Tato školní pracoviště umožňují praktické seznamování žáků s technologiemi používanými v současné profesní praxi.

Problematika zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků je formulována ve vnitřních dokumentech zařízení a školy. S pravidly bezpečnosti a ochrany zdraví jsou pak děti a žáci seznamováni prokazatelným způsobem na začátku školního roku a podle potřeby i v jeho průběhu. Vstupy do budov zařízení byly v době inspekční činnosti zabezpečeny proti vniknutí a pohybu cizích osob.

V rámci plného přímého zaopatření zajišťuje zařízení dětem celodenní stravování. Jídlo je podáváno buď ve školní jídelně, nebo v kuchyňkách jednotlivých výchovných skupin za přítomnosti vychovatelů. O víkendech mají děti možnost pod vedením pedagogických pracovníků samostatně připravovat jednoduchá jídla, což přispívá k rozvoji jejich praktických dovedností a podporuje je v přípravě na samostatný život.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Ve výchovném ústavu byla hodnocena míra naplňování a provázanost školního vzdělávacího programu s individuálními cíli stanovenými v programu rozvoje osobnosti dítěte (dále „PROD“) a efektivita využívaných výchovně-vzdělávacích metod. Skupinové aktivity, zařazené do týdenních programů a nabízející pestrý a atraktivní obsah, působily na děti motivujícím způsobem. PROD byly vedeny přehledně a systematicky, cíle jednotlivých dětí byly jasně stanoveny a průběžně naplňovány. PROD jsou s dětmi příkladně vyhodnocovány prostřednictvím etopedky a klíčových pracovníků čtyřikrát ročně. K jejich aktualizaci dochází při každé významné změně v dosažených výsledcích, u dětí s výraznými poruchami chování pak ve vazbě na kreditní hodnotící systém. Provázanost týdenních programů, cílů v PROD a školního vzdělávacího programu podporuje jejich efektivní a úspěšné naplňování.

V odpoledních hodinách probíhal ve všech výchovných skupinách řízený program. Činnosti byly organizovány s ohledem na psychohygieny a individuální potřeby dětí. Vychovatelé znali specifika dětí a volili vhodné metody práce. Děti byly vedeny k samostatnosti, respektu k názorům ostatních a rozvoji pracovních dovedností (např. úklid, vaření, hospodaření s kapesným). Vstřícný a profesionální přístup k umístěným dětem je uplatňován u většiny pedagogů. Zpětná vazba byla poskytována průběžně, motivace byla převážně pozitivní a nevhodné chování bylo korigováno ihned. Děti měly ve volném čase dostatek soukromí a vycházky podle dosažených výsledků hojně využívaly.

Při neformálních rozhovorech se školními inspektory děti ve všech skupinách otevřeně kladly otázky, sdílely své osobní zážitky a diskutovaly o různých životních situacích. Z těchto rozhovorů vyplynulo, že děti dobře rozumějí nastavenému systému, dokážou se v něm orientovat a jeho pravidla a principy vnímají jako srozumitelné. Většina dětí se vyjádřila, že jsou se svým pobytem v zařízení spokojeny.

Výuka ve střední škole probíhala podle příslušných školních vzdělávacích programů, které byly zpracovány v návaznosti na reálné podmínky a možnosti školy. Primárně byla založena na vytváření pozitivního vztahu k učení, žáci si dle pokynů vyučujících cíleně osvojovali a upevňovali dovednosti a vědomosti, organizace učebních činností vycházela zejména z obsahu probíraného učiva a z potřeb žáků. V hodnocených vyučovacích hodinách učitelé tolerovali tempo práce žáků a poskytovali dostatek času pro řešení úloh, formulaci odpovědí i reflexi procesů. Pedagogové podporovali práci všech žáků prostřednictvím převážně stručného slovního a sumativního hodnocení, operativně reagovali na chyby, analyzovali je a tím poskytovali žákům průběžnou zpětnou vazbu. Formativní hodnocení však bylo využito jen v náznacích. Nedostatky jsou patrné zejména v metodickém vedení výuky spočívající v omezeném využívání pestrých organizačních forem a výukových metod. V menší míře bylo zaznamenáno využívání různých informačních zdrojů žáky vedoucí k rozvoji kritického myšlení žáků, absence sebehodnocení, vzájemného hodnocení včetně motivačního shrnutí v závěrech vyučovacích hodin. V uplatňovaných vzdělávacích strategiích převažovala frontální výuka s výraznější rolí učitele, doplňovaná řízeným rozhovorem a samostatnou prací žáků. Ve většině vyučovacích hodin však nedostatečná pestrost forem a metod výuky vedla k monotónnosti a nerovnoměrnému zapojení žáků do vyučovacího procesu, jen minimálně jim vytvářela příležitosti k podněcování kritického myšlení, účelné diskusi, cílenému rozvoji postojů žáků a k týmové spolupráci ve dvojicích nebo skupinách, které by rozvíjely schopnosti komunikace (diskuse, argumentace) např. při společném řešení problémů a umožnily tak žákům osvojit si schopnost vyjádřit a obhájit svůj názor. Převládající absence nebo formálnost závěrů vyučovacích hodin, často spočívající jen ve stručném shrnutí obsahu učiva pedagogem, nevedla žáky k aktivnímu a funkčnímu sebehodnocení vlastního výkonu, pokroku a vyvození opatření ke zlepšení, ani k vzájemnému hodnocení posilujícímu sociální a personální kompetence.

Výuka odborného výcviku byla sledována v odborných učebnách školy. V pracovních skupinách pod dohledem učitelů odborného výcviku. Byla zajištěna účelná organizace prováděných pracovních činností žáků, které probíhaly v souladu s tematickým rozvržením vzdělávacího obsahu. Učivo navazovalo na teoretické znalosti. Komunikace mezi vyučujícími a žáky navzájem probíhala korektně, bez jakýchkoliv náznaků nežádoucích projevů. Použité formy a metody ve výuce byly voleny účelně a směřovaly ke splnění stanovených vzdělávacích cílů. Učitelé odborného výcviku vycházeli z velmi dobrých znalostí vzdělávacích potřeb žáků a zkušeností s nimi, a proto výuku přizpůsobovaly jejich možnostem i situaci. V některých případech v průběhu výuky operativně změnily náročnost nebo úkol, zařazovaly relaxaci či jinou vhodnou činnost. Veškerou výukou se prolínalo využívání pomůcek a aktivních činností. Pozitivem bylo časté střídání činností v zájmu udržení pozornosti žáků. Žáci se do všech realizovaných učebních činností zapojovali se zájmem a v rámci svých možností. Z hlediska motivace žáků se pozitivně uplatňovala především individuální podpora.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Pedagogové zařízení denně monitorují poměry a vztahy mezi chlapci a sledují vlivy, které na ně působí. Uplatňují u nich především slovní průběžné hodnocení, z něhož vyplývá denní

a následně souhrnné týdenní hodnocení při pravidelných hodnoticích činnostech. Kladná i záporná opatření ve výchově jsou udělována nerovnoměrně (převažují záporná opatření), nicméně odpovídají nastaveným kritériím, ve kterých se chlapci dobře orientují a jsou si vědomi případných důsledků svého chování.

Kapesné je dětem vypláceno v maximální možné výši v souladu s příslušnými právními předpisy. Děti zároveň získávají osobní dary a peněžité příspěvky k narozeninám nebo k dalším obvyklým příležitostem.

Zařízení poskytuje etopedickou intervenci na velmi dobré úrovni, což dokládají četné individuální konzultace s dětmi nebo dostatečné zajištění krizové intervence. Dílčím nedostatkem poskytované péče zařízení je absence pravidelné a systematické práce psychologa, která brání zajištění dlouhodobé terapeutické podpory, komplexní psychosociální péče a cílené reedukace chlapců s výraznými poruchami chování, návykovými problémy či traumatickými zkušenostmi.

Počet útěků dětí je ve školském zařízení od minulé inspekční činnosti stále vysoký. Děti v rozhovorech otevřeně hovořily o tom, že útek promýšlejí, předem plánují a považují ho za běžný způsob pro naplnění svým potřeb. Některé incidenty zařízení řeší ve spolupráci s Policií ČR a orgány sociálně-právní ochrany dětí. Ke zlepšení situace využívají pedagogové dostupné výchovné a bezpečnostní opatření. I přes tato opatření se situace nestabilizuje či výrazně nelepší. Je žádoucí, aby se školské zařízení systematicky a cíleně věnovalo prevenci útěků dětí, například prostřednictvím pravidelné spolupráce s Policií ČR, zdravotníky a dalšími odborníky na témata související s riziky a následky útěků dětí ze zařízení. Je žádoucí, aby se školské zařízení ještě více a intenzivněji zaměřovalo na problematiku útěků dětí, např. preventivně ve spolupráci s Policií ČR besedovat možné následky, se zdravotníky možná rizika aj.

Spolupráce sociální pracovnice s orgánem sociálně právní ochrany dětí a kurátory je funkční. Pozitivním zjištěním je skutečnost, že ve spolupráci s orgány sociálně právní ochrany dětí se zařízení daří umisťovat děti zpět do rodin.

Při hodnocení výsledků vzdělávání žáků se škola řídí pravidly, která jsou jasně nastavena ve školním řádu. Pozornost věnují učitelé průběžnému hodnocení, vyučující dostatečně oceňují jakýkoliv individuální vzdělávací pokrok žáků. Škola pomocí standardních vnitřních nástrojů (testy, ústní zkoušení apod.) pravidelně sleduje a následně vyhodnocuje výsledky vzdělávání žáků, a to jak průběžně při každodenním kontaktu pedagogů, tak i v závěru jednotlivých klasifikačních období na čtvrtletních a pololetních jednáních pedagogické rady. Do vybraných vyučovacích předmětů založili vyučující žákům osobní portfolia, které umožňují porovnávat dosažené výsledky s očekávanými výstupy, hodnotit pokrok žáků v delším časovém rozpětí, a poskytovat vyučujícím zpětnou vazbu o míře zvládnutí učiva. Škola se výslednými daty z interní evaluace zabývá a přijímá návrhy opatření, které by vedly k minimalizaci chyb žáků a zlepšování jejich výsledků. Škola také sleduje a analyzuje míru absence žáků ve výuce jejichž příčinou jsou ve větší míře zpravidla útky dětí.

Prevence rizikového chování v zařízení je nastavena dostatečně, její koordinaci je pověřena metodická prevence – etopedka. Minimální preventivní program definuje cíle a pedagogové je částečně naplňují při různých aktivitách. S dílčími požadavky se děti obracejí na své kmenové vychovatele a klíčové pracovníky. Nabídka sportovních kroužků přispívá k smysluplného trávení volného času dětí. Efektivita přijímaných aktivit je však individuální a jen u některých dětí.

Kontakt se svými zákonnými zástupci nebo rodinami udržují děti telefonicky, písemně i v rámci osobních setkání. Dětem se zdravotními či psychiatrickými obtížemi je zajišťována

péče ve spolupráci s externími odborníky a zdravotnickými zařízeními. Zařízení navíc aktivně spolupracuje s řadou institucí a organizací. Před odchodem dítěte nebo zletilé nezaopatřené osoby ze zařízení s nimi vychovatelé a sociální pracovníce aktivně pracují, zařizují pro ně v případě potřeby ubytování, dle individuální potřeby je jim zařízením poskytnuta materiální a finanční pomoc. Zařízení také aktivně pomáhá dětem s návratem k rodině, hledáním chráněného bydlení nebo vhodného zaměstnání.

Závěry

Vývoj školského zařízení

- Od poslední inspekční činnosti došlo k významné obměně pedagogických pracovníků školy a školského zařízení.

Silné stránky

Výchovný ústav

- Aktivita zařízení při práci se zákonnými zástupci dítěte a orgány sociální právní ochrany dětí se pozitivně projevuje v počtu dětí, které se daří vracet zpět do rodin nebo do jiných typů zařízení. (1.5)
- Vstřícný a profesionální přístup k umístěným dětem je uplatňován u většiny pedagogů. (3.2)
- Programy rozvoje osobnosti dítěte jsou zpracovány velmi přehledně a důkladně, jsou příkladně vyhodnocovány čtyřikrát za rok za účasti etopedky, klíčového pracovníka a dítěte. (4.3)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

Výchovný ústav

- Řídící, kontrolní a evaluační mechanismy školského zařízení nejsou dostatečně účinné, což má nepříznivý dopad zejména na kvalitu a efektivitu vzdělávacího procesu. (2.1)
- Chybějící pravidelná a systematická péče psychologa a terapeutických činností neumožňuje realizovat komplexní péči a reedukační činnost chlapců se závažnými projevy chování, závislostmi a prožitými traumaty. (2.3)
- Zařízení se dlouhodobě nedaří přijímat účinná opatření k zamezení častých a opakovaných útěků dětí. (5.3)

Střední škola

- Ve vyučovacích hodinách byly v omezené míře uplatňovány rozmanité organizační formy a metody výuky. V hodnocených vyučovacích hodinách bylo v menší míře zaznamenáno využívání různých informačních zdrojů žáky vedoucí k rozvoji kritického myšlení žáků. (4.1, 4.2)
- Nižší míra využívání formativního hodnocení a reflexe vzdělávacího pokroku žáků v části vyučovacích hodin. Často chyběla příležitost pro sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků. Nedostatečné bylo zapojení žáků do evaluačních aktivit při závěrečném shrnutí vyučovací jednotky. Závěry většiny vyučovacích hodin postrádaly motivační shrnutí, zhodnocení práce žáků a stanovení cílů na příští vyučovací hodinu. (4.3)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školského zařízení

- Zajistit komplexní psychologické služby dětem umístěným ve výchovném ústavu.
- Vypracovat a realizovat efektivní systém pro snížení počtu útěků dětí ze zařízení. Systematicky a cíleně se věnovat prevenci útěků dětí, například prostřednictvím pravidelné spolupráce s Policií ČR, zdravotníky a dalšími odborníky na témata související s riziky a následky útěků.
- Plánovat profesní rozvoj pedagogických pracovníků se zaměřením na další vzdělávání především v oblasti metodického vedení výuky. Efektivitu využívání získaných poznatků ověřovat prostřednictvím hospitační činnosti, k předávání zkušeností z dalšího vzdělávání pedagogů.
- Podporovat aktivitu žáků využitím pestrých organizačních metod a forem ve výuce (např. třídění a využití informací z různých zdrojů, práce ve dvojicích, skupinové kooperativní aktivity).
- Systematicky využívat v závěru vyučovací hodiny motivační zhodnocení práce žáků se stanovením cílů na další vyučovací hodinu a poskytovat jim tak zpětnou vazbu o jejich pokroku a dosažených výsledcích jejich práce. K posílení jejich sociálního rozvoje a komunikačních kompetencí uplatňovat ve výuce společně se sebehodnocením také vzájemné hodnocení.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školského zařízení ve lhůtě do 20 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínce, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Školní výchovně vzdělávací program pro výchovu a vzdělávání v zařízení pro výkon ústavní výchovy Výchovný ústav Dřevohostice „RESOCIALIZACE“ ze dne 30. 8. 2018
2. Koncepce rozvoje školského zařízení, ze dne 25. 4. 2024
3. Dokumentace školského zařízení podle § 28 odst. 1 školského zákona a § 34 zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů ve školním roce 2024/2025 k datu inspekce
4. Zápisy z kontrolní a hospitační činnosti ve školním roce 2023/2024 a 2024/2025 platné k datu inspekce
5. Dokumentace k zajištění podmínek bezpečnosti a zdraví žáků, k personálním a k finančním podmínkám i školnímu stravování k datu inspekce

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna v Registru inspekčních zpráv na webových stránkách České školní inspekce www.csicr.cz.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

PhDr. Tomáš Beneš, školní inspektor, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Jitka Martinková, školní inspektorka

Mgr. Pavel Fridrich, školní inspektor

Ing. Petra Kalabisová, kontrolní pracovnice

13. 5. 2025